

KRZYWOPRZYSIĘSTWO (73) *sb n*

krzywoprzysięstwo (67), krzywo przysięstwo (6). ◇ -ft- (71), -łft- (1), -zt- (1).

Oba o jasne.

sg *N* krzywoprzysięstwo (14). ◇ *G* krzywoprzysięstwa (14). ◇ *D* krzywoprzysięstwu (3). ◇ *A* krzywoprzysięstwo (17). ◇ *I* krzywoprzysięstwem (9); -em (5), -(e)m (4). ◇ *L* krzywoprzysięstwie (2). ◇ *pl N* krzywoprzysięstwa (8). ◇ *D* krzywoprzysięstwóm (1). ◇ *A* krzywoprzysięstwa (3). ◇ *I* krzywoprzysięstwy (1). ◇ *L* krzywoprzysięstwach (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. *Stwierdzenie pod przysięgą fałszu, nieprawdy; periurium Mącz, Modrz, Calep, Cn; perfidia Mącz; iusiurandum malum, periuratiuncula, perfidum sacramentum Cn (64) : Iacub ze Lwowa Napomową Matifcha Rayeczkiego o krzywoprzysięstwo pogimani LibMal 1548/143v, 1548/144; KrowObr 38v; Mącz 80d, 335d, 401a; Iáko wiele ieft przyczyn/ iáko wiele drog/ do krzywoprzysięstwá wiodących/ ták w łądziech/ iáko też w okopywaniu gránic? ModrzBaz 140v, 86v, 87, 140v; Także y ná *Scrutiniach*, przywiodą świadkow kupionych moc wielka nagotowanych ná krzywoprzysięstwo do łądu. *GórnRozm* G3v, G2 [2 r.], G3, G4 [3 r.], H2 [2 r.], H2v (12); którego wiare y przysięgę ten okrutnik naprzód krzywoprzysięstwem/ potym wżyfłtymi fortelmi fwémi/ zwoiowác chce. *OrzJan* 106, 107; tedy nie odbieráiąc przysięg z obn ftrón/ dla krzywoprzysięstwá/ máią gránicé wedle fumniénia fwégo/ y przychyliwfy fie do Státutu/ *et iuxta aequitatem* vczynić *SarnStat* 471 [*idem*] 846, 768; [konfederacki] Páná przywodzi do krzywoprzysięstwá *PowodPr* 45; *KlonWor* 3.*

*krzywoprzysięstwo czyje [w tym: G sb i pron (5), pron poss (3), ai poss (1)] (9): SeklKat F4; Mącz 185a; Collátinus godne karánie krzywoprzysięstwá fwégo od Bogow odniefie *Phil* E3; Bo/ do czegóz inłzého mierzyły iego [cesarza tureckiego] owé krzywoprzysięstwá/ którými ón ná wálzény K. M. przymiérza wymatał/ ieno áby fortélem dołzedł tego v ciebie *OrzJan* 74; Turczynowi [...]/ ábyś nie wierzył: náwet temu krzywoprzysięstwu tureckiemu *OrzJan* 112, 83, 110, 115; *PowodPr* 45.*

W połączeniach szeregowych (18): niemniej dla niezliczonych złych rzeczy/ ktore s tąd [z *cudzołóstwa*] pochodzą/ to ieft/ krzywoprzysięstwá/ fáłszywe świadectwá/ gwałty/ krzywdy/ zdrádlive ófzukánia prawdziwych dziedziów/ porubftwá/ nierządy/ y innych wiele złych rzeczy *GroicPorz* kk3v; *BibRadz Os* 4/2; *Mącz* 126b; *BiałKat* 206; ktorzi w trącáią w fercá y w myśli ludzkie księgi y pieśni/ o łprofnych miłostíách/ o łzaleńftwách/ łágodnych namowách/ krzywoprzysięstwách/ y o inłzych tem podobnych łzalonych gámráckich łztukách. *ModrzBaz* 53; *Cudzołóstwá/ złodzieyftwá/ krzywoprzysięstwá/ tákíe łą wyłtępki/ o ktorzych káždy rozumieć musí/ że frogiego karánia godne. ModrzBaz* 77v, 107v; *CzechEp* 325; *GórnRozm* D, L; iefli pokażę/ że zdráda/ że krzywoprzysięstwem/ że rozboiem powftał/ niewiérzciełz tym/ którzy ináklzého łą rozumienia *OrzJan* 25, 28, 103; *LatHar* 114; *PowodPr* 24, 42; *SkarKazSej* 705a, b *marg.*

W charakterystycznych połączeniach: krzywoprzysięstwa karanie, mściciel; krzywoprzysięstwy pomazać; na krzywoprzysięstwo kaźń (2); o krzywoprzysięstwo karać (a. skarany) (2), poimany; w krzywoprzysięstwo upaść; za krzywoprzysięstwo pomsta boża (2), skarać.

Zwroty: »czynić o krzywoprzysięstwo« = oskarżać o stwierdzenie przysięgą fałszu (1): Nie może też *Powod* przeciw niemu czynić o krzywoprzysięstwo *GroicPorz* z4v.

»krzywoprzysięstwa się dopuścić (a. dopuszczać)« = *periurium committere* *Modrz* (2): *Obstringere se periurio*, Krziwo prziliąć krziwo przilięctwá lie dopuścić. *Mącz* 422a; *ModrzBaz* 86.

Wyrażenie: »jawne, jasne krzywoprzysięstwo« (4 : 1): kogożby to tu winowác/ w tak iáfney rzeczy/ y iáfnem krzywoprzysięctwie? *GórnRozm* G3; *OrzJan* 115; wżyftkie infze perfony kátolické obowięzuie funnieniem/ przeciw przysiędze raz ná krzćie Bogu wczynioney. Coby było iáwnym przeciw Bogu iámemu krzywoprzysięctwem. *PowodPr* 45, 45; *SkarKazSej* 705a.

Szeregi: »kłamstwo a krzywoprzysięstwo« (1): Ktore oświádczenie iefli bywa dla ofzukánia kogo/ á niezgadza lię z vmysłem/ iefł kłamftwo á krzywoprzysięctwo [*mendacium et periurium*]. *ModrzBaz* 86v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»przysięga i (ale) krzywoprzysięstwo« (2): ZLy zwyczaj w przekładaniu Roków ná Wiécách głównych y ná Rocéch Ziemfkich od poddáných náłzych do tego czáfu był chowan: zkąd lie rozmáite przysięgi y krzywoprzysięctwá [*iuramenta et periuria JanStat* 480] wczynály/ y choroby zmyślóné bywály állegowáné *SarnStat* 768; *PowodPr* 48.

2. *Złamanie, niedotrzymanie przysięgi* (5) : Tákże też y kápłan/ mnich/ mniřká/ gdyż Bogu czyřtość flubili/ w małżeńftwo ine wftępic nyemogá. A yefli fye feymuyá/ toć będfzye cudzołoftwo y przekłety inceftus z krzowoprzyřyęctwem [!]. *KromRozm I* C2v; *OrzRozm* B4v.

Fraza: »[na kim] krzywoprzysięstwo zostało« = *kogoř obciřza zarzut niedotrzymania przysięgi* (1): [Konrad] pořłáł do mieřczán ná zamek áby mu poddali zamek. Ktorzy odpowiedzieli: Iř nie řlufzno nam thego wczynić gdy iefzczó Leřtko żyw ktoremuřmy przysięgáli/ bo by przez to ná nas krzywo przysięctwo zořtáło. *BielKron* 365.

Szeregi: »zdrada a krzywoprzysięstwo« (1): którėy [Grecji] Pánem zořłáł/ nie infzú drógá/ iedno przez zdráde/ á krzywoprzysięctwo. *OrzJan* 102.

»krzywoprzysięstwo i złamanie řlubow« (1): Haeretykowie/ y zbiegli mniřzy nie řlufznie tym krzywoprzysięctwá fwe y złamánie řlubow wymawiáią/ řeby im Bog nie dáł tego dárú. *WujNT* 80.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (4) : *Mącz* 178d; Krzywoprzysięctwo. *Periurium*, perfidia. *Calag* 346a; *Calep* 783b [2 r.].